БІЛЯ ОЗЕРА У ЛІСІ

Темний ліс, стежина біла:
чудно так, немовби сниться...
— Причаїлась то лисиця?
— Ні, гілляка поруділа:
хтось її зламав і кинув.
— За яку ж таку провину?
Я мовчу — і ти мовчиш.
День стає все гарячіш.
Залишились батько й мати
на узліссі на траві,-
нам обід приготувати.
...Що це в тебе на брові?
Глиця? Дай зніму руками.
Ну, та стій же... дереза!
Глянь он: на сосні над нами
білка шишку обгриза...
Та маленька Наталюка
раптом крикнула: — Гадюка!
— Ні,— кажу,— звичайний вуж,
сам тікав він чимдуж.
Де його, питаєш, хата,
і чого ушивсь прожогом? —
Ой дівчаточко-небого,
ти — широкі оченята!.
Ти до всього ж бо цікава,
квітонько ласкава.
Шум кругом, немов хто бродить...
Грушка стежку загородить,
вільха руку подає —
і не знаєш, де тиє...
Гриб найшла ось Наталюся.
Дай сюди — я подивлюся!

Від такого — тільки мор.
Кинь його, це мухомор.
Зараз на гриби ще бідно:
без дощів же їх не видно,
підем іншої доби
по опеньки й по гриби.
Ось пеньочки, трухлі, прілі;
три берізки білі-білі,
всі у фартушках, в наряді,
аж тремтять — такі нам раді...
Папороть тебе забавить:
гостре листя розпушавить,
руку враз твою шершавить,
кличе все: — Жу-жу, жу-жу,
підійди — щось іскажу!
— Ні, ти краще нас зірви! —
збоку чулось од трави.
Оглянулись: там, де тіні,
лісові дзвіночки сині...
Тут Наталя танцювать:
— Осьде три... чотири, п'ять!
Рву для мами, рву для тата,-
чуєте, як дзвонять дзвінко? —
Ой русявенька дитинко,
ти — широкі оченята!
Павутиння між дерев;
думає на нім павук...
Чути десь і грюк, і рев.
То лісник рубає дрова,
мукає в дворі корова...
А з сосни пташина: чирк!
Гляне вниз — і нічичирк...
Ти це, дятлоньку рябенький,
на голівці червоненький?
Цілий день ото клопочеш —

їстоньки, голодний, хочеш?
Сонце в листі прозира,-
лискотить сосни кора...
Ми з тобою ідемо.
Стежка в — то знову щезне.
Озеро — немов трюмо,
та таке ж бо величезне,-
тихо в берегах лежить.
Пташка писне: хочу жить!
Крильцем об трюмо черкає,
вмент знімається й зникає...
Ліс шумить та все гуде —
голова кругом іде...
Враз шепоче Наталюся:
— Я ж боюся, я боюся,-
зуби скалить он ведмідь...
— Ні, виблискує то мідь.
— Звідкіля ж узятись міді
в стовбурі старого дуба?
— Ох, дитинонька ти люба,
скільки побувало гиді
в наших селах і лісах!..
Ми той день запам'ятали
в час фашистської навали.
Що тут діялось — це ж жах!
Вороги прийшли в село,
кожен з них — немов той звір,
забігають просто в двір.
Ой, як страшно то було!
В них на касках — наче роги.
— Падай,— гелгають,— у ноги!
Вся земля ця вже не ваша:
люди, й хліб, і коні, й наша.
Ви ж віднині в нас раби —
що не скажем, те й роби.

Нашу мову переймайте,
а свою геть забувайте;
те, що їсти і що пить,-
за кордон до нас везіть!
В мене ж думка: треба битись,
а не тільки боронитись!
Влада нас попереджала:
вирвати гадючі жала!
Сили збройнії готові
в нас були напоготові,
проти ворога щоб стати.
Ти, Радянськая країно,
всіх сипів скликай, як мати,-
хай же встануть воєдино
росіяни й українці,
білоруси й молдавани.
Вдарить Армія Радянська —
сила знітиться поганська.
Ми ж ідем у партизани.
Не збороть нам поодинці
цих загарбників, заброд,
що розпалюють війну...
...Дай на мить передихну.
Наталюню, що ти! що ти!
в тебе сльози...
Наш народ
цих заброд змітав аж дoти,
поки з них не залишилось
ні одного палія!
З ними в нас давно скінчилось.
...От і розповідь моя.
Ні, чекай... іще... згадаю:
ми зібрались там, у гаю,-
партизани. Нас багато
(хто в чім вирвавсь од... собак)

і улюблений твій тато —
молодий тоді юнак.
Чуємо: доби нічної
бухають з гармат сюди.
Розриваються набої
на узліссі... й близ води...
І один із тих набоїв
в дуб попав...
Далекі дні!
Рану дуб свою загоїв,
а народ — не зразу, ні.
Ленін нам вказав дорогу
в ті трудні, страшнії дні.
Перемогу, перемогу
ми одержали в війні!
Будемо ж співать з тобою:
паш народ за мир стоїть.
Проти воєн ми й розбою,
ми за те, щоб в дружбі жить.
...Я замовк. А Наталюся
повторила: — "Наш народ..."
Я ведмедя не боюся,
я боюся тих заброд.
Все сиділа та журилась.
Щось спитать її кортить?
То на озеро дивилась,
то на дуб, що блискотить...
О! вже чути голос тата.
Ну ходімо ж, Наталюнь!
Ти — широкі оченята,
ти — не юнь, а ще під'юнь.
Я підвівсь. Вона устала
і задумана іде...
— "Наш народ..." — все повторяла.
...Ліс шумить кругом, гуде.

Лиш берізоньки мережка
радо-радісно дрижить...
А із лісу біла стежка
щезне враз — то знов біжить,
уперед біжить, біжить...
[1961]